

nu, men der kan være nok alligevel — men eet Gode har det, nemlig det, at rige og fattige staa i samme Geled, skulle udføre den samme Ordre efter den samme Kommando. For saa vidt er der noget opdragende deri. Men hvor man ikke har fælles Husholdning eller den fælles Forplejning, saaledes som den institueres ved den Foranstaltning, som har været gennemført i en Række af Aar, og som nu skal udvides her, er Forholdet det, at i det Øjeblik, Soldaterne træde af fra Geledet, søge de hver til sit. Den rige Mands Søn søger ud i Byen paa de bedre Gæstgiversteder og Hoteller eller ind i Familiens Skød og spiser der, medens den fattige eller allerfattigste sidder med sit Fedtebrød i den kvalme Madskabsstue. Det, som opnaas ved denne Foranstaltning, er, at man bænker dem alle tilsammen, den rige og den fattige, om det samme Bord, om Maden fra den samme Gryde. Det, som opnaas herigennem, er en Vinding, derom er der ingen Tvivl, det er en moralsk Vinding og en social Vinding, og man opnaar derigennem at give de værnepligtige en rigeligere og bedre Forplejning end den, de kunne forskaaffe sig for deres 55 Øre og en Ration Rugbrød i Tilgift.

Men det er nok muligt, at der er enkelte, som ikke synes om denne Foranstaltning. Der er to Slags Folk, som man paa Forhaand kan gøre Regning paa ikke synes derom. Den ene Slags ere de fra de saakaldte bedre Hjem, fra Overklassen, de, som, naar de træde af fra Geledet, kunne ty ud i Byen paa Hoteller eller i Familiens Skød og nyde deres Forplejning der. De synes ikke om at sidde ved et forholdsvis tarveligt, men godt dækket, sundt dækket Bord, om man saa vil sige, hvor de allesammen skulle nyde af den samme Mad. Det tiltaler dem ikke, det kan man saa godt forstaa. Saa er der en anden Kategori af Soldater, der heller ikke synes om det, og det er dem, for hvem Orden og Regelmæssighed ere en Plage. Det er dem, for hvem det er behageligere at nyde Livet en Dag helt og fuldt ud efter de Forudsætninger, som de nu have for at nyde Livet for den Smule Skillinger, de faa hver 5te Dag, og saa gradvis gaa ned ad i Løbet af de følgende Dage til at komme til at sidde og gnaske paa Fedtebrødet i den kvalme Madskabsstue. Disse to Slags Folk synes temmelig sikkert ikke om denne Ordning. Men dette turde ikke være afgørende for Lovgivningsmagten, naar den skal træffe sin Bestemmelse. Ved et Sam-

raad, som blev plejet mellem den højtærede Forsvarsminister og Finansudvalget, oplyste Forsvarsministeren angaaende denne Sag, at der forelaa Indberetninger fra de Afdelinger, hvor denne Foranstaltning har været gennemført i en Række af Aar, og at disse Indberetninger gik ud paa, at der ved alle de Afdelinger, hvor den hidtil har været brugelig, har været almindelig Tilfredshed. Og det er jo ogsaa naturligt, at det kan være saaledes, naar der ses hen til, hvorledes Bepisningen er ordnet. Det sker bl. a. paa den Maade, at der er en Bestyrelse, en Slags Kommission, hvori de menige have Adgang til at være repræsenterede, saa at de ere med til at tage Bestemmelse baade i den ene og den anden Henseende om alt, hvad der vedrører Forplejningens Gennemførelse.

Alt i alt, efter hvad der saaledes foreligger oplyst, naar der henses til, hvad der er Formaalet, og under Hensyn til de Erfaringer, som ere indvundne, tør jeg derfor anbefale det høje Ting at gennemføre det foreliggende Lovforslag, saaledes som det her præsenterer sig med den Udvidelse, som her foreslaas i Forhold til, hvad vi tidligere have haft. Jeg anbefaler altsaa, som sagt, Forslaget til velvillig og hurtig Fremme.

Neergaard: Jeg ønsker kun at give min Tilslutning til det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen), idet jeg ogsaa kan give Forslaget min varmeste Anbefaling. Der er ingen Tvivl om, at det baade med Hensyn til Soldaternes materielle Velvære, det gode Kammeratskab og Sammenhold mellem dem og Fremskaffelsen af en bedre Aand i Hæren, har øvet sin gode Virkning. Det er ogsaa tilstrækkeligt konstateret, at den ny Foranstaltning i al Almindelighed har vakt Tilfredshed ikke alene hos Befalingsmændene, men ogsaa hos Mandskabet. Det er endvidere konstateret, at den er bleven gennemført med stor Økonomi, og jeg tror, man kan sige, at selv om det her drejer sig om en noget forøget Udgift, er det en af de Udgifter, som nationaløkonomisk ikke betyder noget Tab. Det er ganske sikkert, at der spares for de enkelte Soldater ikke saa lidt mere, end hvad denne Foranstaltning koster Staten at gennemføre, foruden de betydelige Fordele, der rent human set vindes derved. Jeg skal altsaa paa det bedste anbefale Forslaget til Vedtagelse.

J. H. Jensen: Naar jeg har forlangt Ordet, er det ikke blot for at give Lov-